

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för film och litteratur

4KS104 Att skriva kritik och essäistik, 30 högskolepoäng
Writing Essays and Literary Criticism

Huvudområde

Kreativt skrivande

Ämnesgrupp

Författande

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2014-12-08

Senast reviderad 2022-05-20 av Fakulteten för konst och humaniora. Reviderad kurslitteratur.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2022

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska A och Svenska B/Svenska 2B och därtill kandidatexamen eller 1-90 hp i kreativt skrivande inkl. minst 15 hp självständigt arbete.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- kritiskt redogöra för kulturkritikens historia och genrer,
- skapa och förverkliga egna essäistiska och kulturkritiska idéer och projekt,
- självständigt formulera och lösa problem knutna till essän som genre och det essäistiska skrivandet,
- i skrift redogöra för och kritiskt diskutera konstnärligt forsknings- och utvecklingsarbete på det essäistiska området,
- hantera essäistikens och kulturkritikens komplexa frågeställningar och kontexter i eget skrivande och i förhållande till konstnärliga forskningsprojekt.

Efter avslutad delkurs 1, Att läsa och skriva kritik (10 hp), ska den studerande kunna:

- redogöra för kritikens historia och kritiskt reflektera över dess kulturpolitiska

och opinionsbildande funktioner,

- analysera kritiska texter,
- analysera och diskutera kritikens värderingsmekanismer på en teoretisk nivå,
- analysera och kritiskt värdera verk från skilda konstnärliga genrer,
- skriva personliga och språkligt genomarbetade, kritiska texter om verk från skilda genrer,
- formulera kritisk och analytisk förståelse av eget och andras kulturkritiska skrivande,
- redogöra för och ta kritisk ställning till forskning på området.

Efter avslutad delkurs 2, Att läsa essäer (10 hp), ska den studerande kunna:

- redogöra för essäistikens historia och genremässiga egenskaper och variationer samt kritiskt analysera dess opinionsbildande funktioner,
- kritiskt analysera essäistiska texter,
- formulera självkritisk och analytisk förståelse av det egna essäistiska skrivandet,
- redogöra för och ta kritisk ställning till forskning på området.

Efter avslutad delkurs 3, Att skriva essäer (10 hp), ska den studerande kunna:

- skriva konstnärligt genomarbetade, personliga och publiceringsbara essäer,
- självständigt ta ställning till kunskap på det konstnärliga forskningsområdet och integrera denna i eget essäistiskt skrivande och konstnärligt utvecklingsarbete.

Innehåll

Delkurs 1: Att läsa och skriva kritik (10 hp)

Delkursen belyser kritiken från såväl estetikhistoriskt som presshistoriskt perspektiv. Där analyseras hur kritikens olika genrer är uppbyggda liksom de metoder och värderingar som präglar skilda kritikers skrivande. Den studerande läser recensioner av verk i skilda genrer som litteratur, musik, film och konst och redovisar sina intryck i kritiska analyser. Den studerande skriver också egna kritiska texter om verk i dessa genrer. Delkursen omfattar även kritisk reflektion om det egna och kurskamraternas skrivande. Särskild vikt läggs vid den kritiska och intellektuella medvetenhet och konsekvens som de studerandes texter speglar, både i fråga om det egna skrivandet och förhållandet till de behandlade ämnena, och förmågan att självständigt problematisera kritiken utifrån aktuell forskning på området.

Delkurs 2: Att läsa essäer (10 hp)

Delkursen ger en introduktion till essäistikens framväxt som del av de publicistiska och litterära institutionerna samt kunskap om dess skilda metoder och former i samtida publicistik, såväl i dagspress som i tidskrifter och i bokform. Den studerande analyserar skilda essäisters skrivande avseende metod, uttrycksätt och värderingar. I delkursen läggs tyngdpunkten på kunskap, överblick och analytiska insatser vilka utgör grund för den studerandes eget essäistiska skrivande samt förmågan att självständigt formulera problem om essän som genre och dess skilda metoder och uttrycksätt utifrån aktuell forskning.

Delkurs 3: Att skriva essäer (10 hp)

Delkursen inriktas på den studerandes eget essäistiska skrivande. Hen skriver korta, förelagda essäuppgifter och en längre essä i valfritt ämne. Delkursen omfattar även kritisk reflektion om det egna och kurskamraternas essäistiska skrivande.

Undervisningsformer

Kursen ges på distans genom skrivet material, uppgifter och diskussioner över internet med stöd av lärplattform och e-möten. Kursdeltagarna ger också kritiska synpunkter på varandras texter, liksom självkritiska reflektioner över sina egna texter. Därtill ges studenterna individuell handledning i alla kursens skilda moment, med tyngdpunkt på deras eget skrivande.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. För betyget väl godkänd krävs kvalificerade analytiska insatser, tydlig självständighet i det kritiska arbetet och ett väl utvecklat, såväl kritiskt som essäistiskt, språk. För att erhålla betyget Väl godkänd på hela kursen krävs också att betyget skall vara Väl godkänd på minst 20 hp.

Examination av delkurs 1 sker i analytiska skrivuppgifter, i kritiska skrivuppgifter och i diskussionsinlägg i lärplattformens forum.

Delkurs 2 examineras dels i analytiska skrivuppgifter, dels i diskussionsinlägg i lärplattformens forum.

Delkurs 3 examineras dels i de essäistiska texterna, dels i diskussionsinlägg om det

egna och de andra studenternas essäistiska skrivande i lärplattformens forum.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1: Att läsa och skriva kritik, 10 hp

Anderberg, Thomas. 2009. *Alla är vi kritiker*. Atlas. 423 s. ISBN 9789173893602

Bastian, Peter. 1996. *In i musiken. Om musik och medvetande*. Bo Ejeby förlag. 180 s. ISBN 9789188316165

Greider, Göran, Strömberg, Mikael & Pirinen, Joakim. 2006. *Men först lite musik*. Bo Ejeby förlag. I urval (ca 75 s). ISBN 9789188316455

Linde, Ulf. 2011. *Sammelsurium*. Bonniers. 144 s. ISBN 9789100125844

Otterberg, Stina. 2010. *Klädd i sitt språk. Kritikern Olof Lagercrantz*. Ellerströms. 375 s. ISBN 9789172472372

Samuelsson, Lina. 2013. *Kritikens ordning*. Bild, text & form. Pdf 250 s. Internetresurs: kau.diva-portal.org/smash/get/diva2:621542/FULLTEXT01

Fem romaner och/eller diktsamlingar enligt lärares anvisningar.

Kulturartiklar ur aktuella dagstidningar enligt lärares anvisningar. Till en del tillhandahålls dessa på kursens lärplattform.

Dessutom väljer kursdeltagaren själv litteratur, konst, musik och kulturkritiska artiklar ur artikelsamlingar av Eva Adolfsson, Aris Fioretos, Madeleine Gustafsson, Bengt Holmqvist, Ilmar Laaban, Olof Lagercrantz, Åsa Linderborg, Artur Lundkvist, Lennart Persson, Susan Sontag och Ebba Witt Brattström. Ca 200 s.

Delkurs 2: Att läsa essäer, 10 hp

de Beauvoir, Simone. 2013. *Brigitte Bardot & Lolitasyndromet*. Essäer. Modernista. 260 s. ISBN 9789174991376

Ericsson, Daniel. 2010. *Den odöda musiken. Essäer om teknologi, ledarskap och kreativitet*. EFI The Economic Research Institute. 135 s. ISBN 9789172588295

Eriksson, Magnus. 2021. *Speglingar. Essäer om böcker, musik och annat*. Trolltrumma. 230 s. ISBN 978-91-986325-7-6

Ghosh, Amitav. 2020. *Den stora galenskapen: Klimatförändringen och det otänkbara*. Palaver press. 183 s. ISBN 978-91-985657-7-6

Melberg, Arne. 2014. *Essä. Daidalos*. I urval (ca 200 s). ISBN 9789171734150

de Montaigne, Michel. *Essayer*. Bok 1. Atlantis. I urval (ca 150 s). Valfri upplaga

Orwell, George. 2000. *Essays*. Penguin Modern Classics. I urval (ca 200 s). ISBN 9780141183060

Schiöler, Niklas. 2007. *Avig eller rätt. En vänsterhänt betraktelse*. Carlssons. Ca 100 s. ISBN 9789173310437

Winterson, Jeanette. 2014. *Konst. Essäer om extas och skamlöshet*. Kabusa. 190 s. ISBN 9789173553537

Ett urval essäer från tidningar, tidskrifter och böcker väljs i samråd med lärare. Ca 100 s.

Delkurs 3: Att skriva essäer

Dillon, Brian. 2018. *Essayism: On Form, Feeling, and Nonfiction*. New York Review of Books. 176 s. ISBN 9781681372822